

**HE 37/2026 vp – Hallituksen esitys
eduskunnalle laiksi Euroopan unionin
hiilirajamekanismia koskevan asetuksen
toimeenpanosta annetun lain 1 a ja 4 a §:n
muuttamisesta**

Asko Sinervo, talousvaliokunta 22.4.2026

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Taustalla asetussyksinkertaistukset

- Komissio 26.2.2025 julkaisi omnibus I – ehdotukset, joihin sisältyi ehdotuksia myös hiilirajamekanismin yksinkertaistamiseksi ja tehostamiseksi
- Asetuksella (EU) 2025/2083 kyseiset ehdotukset tuotiin osaksi EU-lainsäädäntöä.
- Muutokset koskivat mm.
 - CBAM-tuonnin kynnysarvon muuttamista (150 € -> 50 tn);
 - Laskennallisia oletusarvoja EU:n ulkopuolella maksetulle hiilen hinnalle ja tuotesidonnaisten päästöjen laskemista (maahantuojat voi hakea alennusta CBAM-maksuun lähtömaassa tosiallisesti maksetun päästömaksun perusteella);
 - CBAM-todistusten myyntiä ja takaisinostoa (myynnin ja takaisinoston ajankohta 2026->2027)
 - Soveltamisalaa ja
 - Valtuutetun CBAM-ilmoittajan aseman myöntämistä (konsultaatioprosessista vapaaehtoinen).
- **Lisäksi seuraamusmaksujen määräämistä koskevia sääntöjä muutettiin. Vain seuraamusmaksuja koskevat muutokset edellyttivät kansallista sääntelyä. Tässä HE:ssä kyse vain seuraamusmaksujoustojen tuomisesta kansalliseen lakiin.**

Mikä laissa muuttuu?

- Lisätään 4 a §:än uusi 4 momentti: Tulli voi alentaa seuraamusmaksua, jos 1) valtuutettu CBAM-ilmoittaja ei palauta oikeaa lukumäärää CBAM-todistuksia toiminnanharjoittajan, todentajan tai hiilen hinta-asiakirjat sertifioidun riippumattoman henkilön antamien virheellisten tietojen vuoksi; 2) jos tuoja ylittää yhtenäisen massaperusteisen kynnysarvon enintään 10 prosentilla; tai 3) hiilirajamekanismiasetuksen 17 artiklan 7 a kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa.
- Lisätään 4 a §:än uusi 5 momentti: Seuraamusmaksun alentaminen perustuu kokonaisarviointiin. Arvioinnissa voidaan ottaa huomioon laiminlyöjän yhteistyöhalukkuus ja toimet laiminlyödyn velvoitteen korjaamiseksi; laiminlyönnin toistuvuus, kesto, vakavuus, laajuus, tahallisuus ja tuottamuksellisuus sekä laiminlyönnin toistuvuus.
- Lisätään 1 a §:än määritelmät toiminnanharjoittajasta, todentajasta, yhtenäisestä massaperusteisesta kynnysarvosta, tuojasta ja hiilen hinta-asiakirjat sertifioidusta riippumattomasta henkilöstä.

Mihin lakimuutoksilla pyritään?

- 4 a §:n 4 momentin 1 kohdalla mahdollista säätää seuraamusmaksua, jos esim. päästötietoja toiminnanharjoittajalta ei ole saatu vilpittömästä yrittämisestä huolimatta tai tiedot ovat selvästi virheellisiä eivätkä korjattavissa.
- 4 a §:n 4 momentin 2 kohdalla mahdollista säätää seuraamusmaksua, jos massaperusteinen kynnyisarvo on esimerkiksi vahingossa ylittynyt eikä ole huomattu ostaa todistuksia.
- 4 a §:n 4 momentin 3 kohdalla säätää seuraamusmaksua, jos on jo haettu lupaa 1.3.2026 mennessä, tuontia jatkettu 7 a kohdan mukaisesti lupapäätökseen asti, mutta lupaa ei ole myönnetty.

Vaikutukset ja lausuntopalaute

- Yleisesti hiilirajamekanismin vaikutuksia on kuvattu U-kirjeissä 57/2021 sekä U-jatkokirjelmissä UJ 4/2022 ja UJ 34/2022. **Lisäksi huom. erityisesti tuore U-kirje 19/2026!**
- Po. Hallituksen esitys vastaa huoleen virheiden perusteella määrättävistä sanktioista tilanteessa, jossa päästötietoja ei yksinkertaisesti ole saatavilla. Nyt lakiin ehdotettavien seuraamusmaksujoustojen vaikutuksen ainakin tältä osin voi katsoa olevan suojea.
- Lausuntopalaute positiivista.

Seuraamusmaksuja koskevien muutosten perustelut – 2/1

- **Hiilirajamekanismiasetus** on **suoraan velvoittavaa** lainsäädäntöä jäsenmaissa eikä lähtökohtaisesti edellytä erillistä lainsäädäntöä asetuksen velvoitteiden toimeenpanemiseksi jäsenmaissa,
- Perustuslakivaliokunta (PeVL 39/2017 vp) on arvioinut verotusmenettelystä annetun lain 32 §:n 3 momenttiin ehdotettua säännöstä veronkorotuksen määräämättä jättämisestä. Perustuslakivaliokunnan mukaan harkinta veronkorotuksen määräämättä jättämisestä on **sidottua harkintaa**. Siten veronkorotus **jätetään määräämättä säännöksessä tarkoitettujen edellytysten täytyessä**.

Seuraamusmaksuja koskevien muutosten perustelut – 2/2

- (31): ”Jos valtuutettu CBAM-ilmoittaja ei palauta oikeaa lukumäärää CBAM-todistuksia kolmannen osapuolen, toisin sanoen toiminnanharjoittajan, todentajan tai hiilen hinta-asiakirjat sertifioidun riippumattoman henkilön, **antamien virheellisten tietojen vuoksi**, toimivaltaisten viranomaisten olisi seuraamuksia soveltaessaan voitava ottaa huomioon asianomaiset erityiset olosuhteet, kuten noudattamatta jättämisen kesto, vakavuus, laajuus, tahallisuus tai tuottamuksellisuus tai toistuvuus taikka valtuutetun CBAM-ilmoittajan yhteistyöhalukkuus. Tällä tavoin seuraamusmaksun määrää voitaisiin alentaa silloin, kun kyseessä on vähäinen tai tahaton virhe.”
- (32): ”Tuojiin, jotka eivät ole valtuutettuja CBAM-ilmoittajia ja jotka ovat ylittäneet yhtenäisen massaperusteisen kynnyksiarvon, olisi sovellettava 26 artiklan 2 a kohdassa säädettyä seuraamusta. Tätä varten olisi otettava huomioon tällaisen tuojan ilman valtuutusta asianomaisena kalenterivuonna tuomien tavaroiden tuotesidonnaiset päästöt kokonaisuudessaan. On aiheellista säätää, että seuraamusmaksun maksaminen vapauttaa tuojan velvoitteesta antaa CBAM-ilmoitus ja palauttaa CBAM-todistukset kyseisen tuonnin osalta. **Jotta voidaan ottaa huomioon rikkomisen vähäisyys tai sen tahattomuus, toimivaltaisten viranomaisten olisi voitava määrätä pienempi seuraamusmaksu, jos yhtenäinen massaperusteinen kynnyksiarvo on ylittynyt enintään 10 prosentilla kyseisestä kynnyksiarvosta tai jos tuoja on väliaikaisesti jatkanut tavaroiden tuontia ja sen valtuutetun CBAM-ilmoittajan asemaa koskeva hakemus on hylätty.**”

Kiitos!